

Beleidsregel opleggen en ontheffen van de arbeids- en re-integratieverplichtingen en de tegenprestatie Hollands Kroon 2015

1. Relevant e artikelen wetten en ver ordening en:

- Participatiewet artikel 9, 9a, 18 lid 4 en 10 (verplichtingen, ontheffing arbeidsplicht alleenstaande ouders, aanspraak op ondersteuning en afstemming)
- loaw en loaz artikelen 37 en 37 a (inhoud is identiek aan P-wet uitgezonderd jongeren tot 27 jaar en geüniformeerde arbeidsverplichtingen artikel 18 lid 4 P-wet)
- Verordening Tegenprestatie Participatiewet, loaw en loaz Hollands Kroon 2015
- Grip Op – Bijstand 5. Verplichtingen, afstemming en bestuurlijke boete > 1. Plicht tot arbeidsinschakeling en tegenprestatie

Alle begrippen die in deze beleidsregel worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet (P-wet), de loaw en loaz en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

2. Algemeen

In de P-wet, de loaw en loaz zijn de arbeids- en re-integratieverplichtingen en de tegenprestatie opgenomen. De verplichtingen zijn voor een deel gedetailleerd beschreven in de wet en voor een deel niet. Voor de gedetailleerd beschreven verplichtingen moet wel beoordeeld worden of ze van toepassing zijn op de werkzoekende. Hij moet wel in staat zijn om de verplichting na te komen. Wat dat betreft wordt van het college verwacht dat er maatwerk wordt geleverd. Op grond van dringende redenen kan er tijdelijk vrijstelling worden verleend van de verplichtingen. Zorgtaken kunnen een dringende reden zijn. In de wet is het begrip dringende reden niet ingevuld. Alleenstaande ouders met kinderen tot 5 jaar kunnen vragen om ontheffing van de arbeidsverplichting. Ze moeten dan wel voldoen aan de re-integratieverplichting. Voor alleenstaande ouders met kinderen tot 12 jaar moet rekening gehouden worden met de belastbaarheid in relatie tot de zorg voor de kinderen.

De verplichting om werk te aanvaarden is in de wet omschreven als: Accepteren van algemeen geaccepteerde arbeid. Ook dit begrip leidt in de praktijk tot discussie. In deze beleidsregel wordt een kader gesteld voor de wijze waarop er bij de gemeente Hollands Kroon invulling wordt gegeven aan het begrip "algemeen geaccepteerde arbeid" en hoe er om wordt gegaan met het opleggen van de verplichting en de ontheffing daarvan.

3. Algemeen geaccepteerde arbeid

1. Onder algemeen geaccepteerde arbeid wordt verstaan: Het werk dat de werkzoekende in staat is om te verrichten. Van werkzoekende wordt verlangd dat dit het uitgangspunt is bij het zoeken naar en aanvaarden van werk. De verplichting wordt opgelegd met de mededeling dat er gecontroleerd wordt.
2. Bij de matching naar een baan door de gemeente is het uitgangspunt dat er gematcht wordt op werk waartoe werkzoekende in staat is. Indien mogelijk kan er rekening gehouden worden met de voorkeur van werkzoekende.
3. Indien er door werkzoekende belemmeringen worden aangevoerd waardoor het zoeken naar werk en het accepteren van werk niet mogelijk is of wordt bemoeilijkt, wordt onderzoek gedaan naar deze belemmeringen. In eerste instantie wordt gezocht naar mogelijkheden om de belemmeringen (uitgezonderd van medische aard, zie artikel 5) door werkzoekende zelf te laten oplossen, eventueel door een beroep te doen op hulpverlening. Wanneer dat niet mogelijk is of werkaanvaarding op korte of langere termijn in de weg staat, wordt een passend re-integratieaanbod gedaan op grond van artikel 10 van de P-wet. Werkzoekende wordt medegedeeld dat hij verplicht is om hieraan mee te werken.
4. De aanwezigheid van schulden kan en mag niet in de weg staan aan het accepteren van werk. Aan het ontvangen van de uitkering wordt de verplichting verbonden om een aanvraag schuldhulpverlening in te dienen en mee te werken aan de schuldhulpverlening.
5. Aard, omvang en duur van de arbeid zijn geen redenen om werk te weigeren.
6. Geloofsovertuiging en principiële bezwaren kunnen geen belemmering zijn om algemeen maatschappelijk aanvaard werk te aanvaarden.

4. Alleenstaande ouders met kinderen tot 5 jaar

1. Voor de alleenstaande ouder met een kind van jonger dan 5 jaar, die om vrijstelling van de arbeidsverplichting vraagt in verband met de zorg voor de kinderen, wordt artikel 9a van de P-wet toegepast.
2. Gelet op de gedetailleerde regeling in de wet is het niet noodzakelijk om over dit

onderwerp beleidsregels vast te stellen.

5 . Alleenstaande ouders met kinderen tot 12 jaar

Bij het opleggen van de arbeidsverplichting voor alleenstaande ouders met kinderen tot 12 jaar wordt nagegaan of:

- passende kinderopvang (al dan niet professioneel) aanwezig is;
- het werk – de omvang en zwaarte van dat werk – te combineren is met de zorg voor de kinderen;

Voor de alleenstaande ouder is het in verband met de zorg voor kinderen – nog meer dan voor anderen – van belang dat er een sociaal netwerk is waarop teruggevallen kan worden. Bij het opleggen van de arbeidsverplichtingen is dit onderwerp van gesprek. De aanwezigheid van een sociaal netwerk – naast de beschikbaarheid van kinderopvang – is van belang bij de aanvaarding van werk. Het bezwaar dat de ouder de zorg voor de kinderen niet uit handen wil geven, is geen geldig argument voor het weigeren van werk.

6 . Tijdelijke ontheffing op grond van medische , psychiatrische en psychosociale gronden

1. De werkzoekende die medische en/of psychiatrische klachten ervaart waardoor hij niet in staat is om volledig of gedeeltelijk te werken, wordt medisch gekeurd als een keuring naar de mening van de medewerker noodzakelijk is. Ontheffing wordt gebaseerd op het medisch advies als dat aanwezig is.
2. De psychosociale klachten en omstandigheden die de werkzoekende belemmeren om te werken, worden - zo mogelijk ondersteund met informatie van hulpverleners – vastgesteld. Aan de tijdelijke ontheffing wordt de verplichting verbonden om de omstandigheden te veranderen.
3. Een ontheffing die mede noodzakelijk is in verband met schuldhelpverlening of WSNP, wordt altijd verleend op grond van een medisch advies.

7 . De re-integratieverplichting

1. Tijdens het volgen van een inburgeringscursus die noodzakelijk is op grond van de Wet inburgering wordt de cursus aangemerkt als een re-integratieverplichting.
2. In geval van tijdelijke arbeidsongeschiktheid of in de persoon gelegen omstandigheden waardoor de uitvoering van het re-integratieaanbod tijdelijk niet mogelijk is, wordt er niet gehandhaafd op het niet nakomen van de re-integratieverplichting. Er wordt beoordeeld of het re-integratieaanbod aangepast moet worden aan de mogelijkheden van de werkzoekende.
3. In geval van ontheffing van de arbeidsverplichting wordt door de medewerker beoordeeld op welke wijze invulling gegeven kan worden aan de re-integratieverplichting.

8. Ontheffen van de tegenprestatie

Indien op grond van de Verordening tegenprestatie Participatiewet, loaw en loaz Hollands Kroon 2015 de tegenprestatie van toepassing is en door de werkzoekende wordt geclaimd dat hij niet in staat is om de tegenprestatie uit te voeren, wordt artikel 6 van deze beleidsregel analoog toegepast.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 3

Lid 1

De uitleg over algemeen geaccepteerde arbeid wordt opgenomen in de beschikking waarmee de arbeidsverplichting wordt opgelegd. De afspraken die gemaakt worden over het zoeken naar werk (vorm, intensiteit, frequentie, opstelling en houding) worden eveneens omschreven in de beschikking. Hiermee is invulling gegeven aan het opstellen van een plan van aanpak als bedoeld in artikel 44a van de P-wet.

Lid 2

Het begrip belemmeringen is niet gespecificeerd, omdat een opsomming niet volledig kan zijn. Het is van belang dat werkzoekende eerst eigen mogelijkheden aanboort en dat een re-integratieaanbod een tweede optie is. (Belemmeringen van medische aard staan in artikel 6 van deze beleidsregel).

Lid 5

Het doel van werkaanvaarding is dat de werkzoekende duurzaam uitstroomt. Dit is echter niet altijd mogelijk en het uitgangspunt is dat werk te verkiezen is boven een uitkering. Parttimewerk kan gestimuleerd worden door de inkomstenvrijlating (beleidsregel premie en vrijlating).

Lid 6

In de jurisprudentie is een bepaalde lijn te zien in de manier waarop er omgegaan wordt met geloofs- en principiële bezwaren. Deze bezwaren worden zo goed als nooit gehonoreerd. De godsdienstvrijheid gaat niet zo ver dat geloofsuitingen een aanvaardbare belemmering zijn om werk te weigeren. Werk dat algemeen maatschappelijk aanvaard is en waartegen geen gewetensbezwaren bestaan, moet geaccepteerd worden. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft zich op het standpunt gesteld dat een staat voorwaarden mag verbinden aan het recht op een sociale voorziening. Het aanvaarden en behouden van algemeen maatschappelijk aanvaard werk is legitiem. Het argument dat het werk als dwangarbeid wordt beschouwd, zal niet slagen.

Artikel 6

Algemeen

De ontheffing is tijdelijk als er geen sprake is van duurzame en volledige arbeidsongeschiktheid. Beginnendatum worden opgenomen in de beschikking. Als er op de einddatum geen nieuwe beschikking is afgegeven, herleeft de arbeidsverplichting automatisch. Bij een gedeeltelijke ontheffing is het belangrijk om duidelijk af te spreken en te beschrijven in de beschikking wat er wel gedaan moet worden. Handhaving van die verplichtingen levert anders problemen op.

Lid 1

Feitelijk moet vergeleken worden met een werksituatie. Zou iemand die werkt zich met deze klachten ziek melden? Zo ja, dan eventueel op grond van het medisch advies objectief vaststellen of er sprake is van arbeidsongeschiktheid. De medewerker die de werkzoekende spreekt, maakt de inschatting of een keuring noodzakelijk is. Als belanghebbende aangeeft dat de klachten van korte duur zullen zijn, wordt de arbeidsverplichting opgelegd en wordt in de beschikking opgenomen dat er tot een bepaalde datum rekening gehouden wordt met de omstandigheden van de werkzoekende.

Op grond van artikel 55 van de P-wet kan, op advies van een arts, de werkzoekende verplicht worden zich te onderwerpen aan een noodzakelijke behandeling van medische aard. Dit moet in de beschikking worden opgenomen. Het meewerken aan een medische behandeling wordt beschouwd als re-integratie als er enige relatie is tussen de behandeling en de mogelijkheid om deel te nemen aan reguliere arbeid. Zie CRvB 12-02-2013, nrs. 11/2408 WWB.

Lid 3

Op grond van het beleidsplan schuldhulpverlening van de gemeente Hollands Kroon is de belanghebbende verplicht om zijn financiële situatie te verbeteren door te gaan werken. De kosten van het medisch advies voor vaststelling van arbeidsgeschiktheid worden betaald uit het Participatiebudget. Op grond van WSNP is ontheffing van de arbeidsverplichting alleen mogelijk op grond van een medisch advies.

Artikel 7

Lid 3

Op grond van artikel 9 is ontheffing van re-integratieverplichting alleen mogelijk als er sprake is van volledige en duurzame arbeidsongeschiktheid. Ook als er sprake is van ontheffing van de arbeidsverplichting is de re-integratieverplichting van toepassing. De achterliggende gedachte is, dat de focus op werk gericht moet blijven. Bij de invulling van de re-integratieverplichting moet rekening gehouden worden met de omstandigheden, beperkingen en mogelijkheden van de werkzoekende. Gedacht kan worden aan meewerken aan het herstel, zoeken en accepteren van hulpverlening, vrijwilligerswerk (hoe minimaal ook), oriëntatie op werk en computercursus bij het ROC (indien noodzakelijk). Ook het opleggen van een tegenprestatie om te activeren behoort tot de mogelijkheden. Wel moet bedacht worden dat de tegenprestatie geen re-integratievoorziening is.